

UREDBA (EU) št. 1341/2011 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

z dne 13. decembra 2011

o spremembi Uredbe (ES) št. 1905/2006 o vzpostavitvi instrumenta za financiranje razvojnega sodelovanja

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 209(1) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom, glede na skupno besedilo, ki ga je odobril Spravni odbor dne 31. oktobra 2011 ⁽¹⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Cilj razvojne politike Unije je zmanjšanje in, dolgoročno, izkoreninjenje revščine.
- (2) Unija je kot članica Svetovne trgovinske organizacije (STO) zavezana, da trgovino vključi v razvojne strategije ter da podpira mednarodno trgovino z namenom pospeševanja razvoja ter zmanjševanja in, dolgoročno, izkoreninjenja revščine po vsem svetu.
- (3) Unija skupino afriških, karibskih in pacifiških držav (AKP) podpira pri njihovih prizadevanjih za zmanjševanje revščine ter trajnostni gospodarski in socialni razvoj, priznava pa tudi velik pomen njihovih sektorjev osnovnih proizvodov.
- (4) Unija je zavezana, da za zagotavljanje trajnostnega razvoja podpira tekoče in postopno vključevanje držav v razvoju v svetovno gospodarstvo. Države AKP, ki so

glavne izvoznice banan, bi lahko naletele na težave glede na spremembe v trgovinskih ureditvah, zlasti liberalizacije tarife za državo z največjimi ugodnostmi (MFN), v okviru STO ter dvostranskih in regionalnih sporazumov, sklenjenih ali v postopku sklenitve med Unijo in državami Latinske Amerike. Zato bi bilo treba Uredbi (ES) št. 1905/2006 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁾ dodati program spremljevalnih ukrepov glede banan iz držav AKP (v nadaljnjem besedilu: program).

- (5) Cilj ukrepov finančne pomoči, ki jih je treba sprejeti v okviru programa, bi moral biti izboljšanje življenjskih standardov in življenjskih razmer ljudi na območjih, kjer se pridelujejo banane in kjer ljudje živijo od verige ustvarjanja vrednosti v sektorju banan, zlasti malih kmetov in malih subjektov, kakor tudi zagotavljanje spoštovanja delovnih standardov in standardov za varnost in zdravje pri delu ter okoljskih standardov, zlasti tistih glede uporabe pesticidov in izpostavljenosti pesticidom. Ukrepi bi morali zato podpirati prilagajanje, po potrebi pa tudi vključevati reorganizacijo območij, ki so odvisna od izvoza banan v Evropsko unijo, s sektorjem prilagojeno proračunsko podporo ali s specifičnimi intervencijami glede na projekte. Ukrepi bi morali upoštevati pričakovani razvoj sektorja izvoza banan in biti usmerjeni v zagotavljanje politik socialne prožnosti, gospodarske diverzifikacije ali naložb za izboljšanje konkurenčnosti, kjer je to ustrezno, hkrati pa upoštevati rezultate in izkušnje, pridobljene s posebnim sistemom pomoči (SSA) za tradicionalne dobavitelje banan iz držav AKP, vzpostavljenim v skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 2686/94 ⁽³⁾, ter s posebnim okvirom pomoči (SFA) za tradicionalne dobavitelje banan iz držav AKP, vzpostavljenim v skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 856/1999 ⁽⁴⁾ in Uredbo Komisije (ES) št. 1609/1999 ⁽⁵⁾. Unija priznava pomen spodbujanja pravičnejše porazdelitve dohodkov od banan.
- (6) Program bi moral spremljati postopek prilagajanja v državah AKP, ki so v zadnjih letih v Unijo izvozile pomembne količine banan in na katere bi lahko vplivala liberalizacija v okviru Ženevskega sporazuma o trgovini z bananami ⁽⁶⁾ in dvostranski ali regionalni sporazumi, sklenjeni ali v postopku sklenitve med Unijo in državami Latinske Amerike. Program temelji na poročilu o SFA za tradicionalne dobavitelje banan iz držav AKP. Program je v skladu z mednarodnimi obveznostmi Unije v okviru

⁽¹⁾ Stališče Evropskega parlamenta z dne 21. oktobra 2010 (še ni objavljeno v Uradnem listu) in stališče Sveta v prvi obravnavi z dne 10. decembra 2010 (UL C 7 E, 12.1.2011, str. 17). Stališče Evropskega parlamenta z dne 3. februarja 2011 (še ni objavljeno v Uradnem listu). Zakonodajna resolucija Evropskega parlamenta z dne 1. decembra 2011 (še ni objavljena v Uradnem listu) in odločitev Sveta z dne 28. novembra 2011.

⁽²⁾ UL L 378, 27.12.2006, str. 41.

⁽³⁾ UL L 286, 5.11.1994, str. 1.

⁽⁴⁾ UL L 108, 27.4.1999, str. 2.

⁽⁵⁾ UL L 190, 23.7.1999, str. 14.

⁽⁶⁾ UL L 141, 9.6.2010, str. 3.

STO in se osredotoča na prestrukturiranje ter izboljšanje konkurenčnosti, iz česar izhaja njegov začasni značaj, trajal naj bi namreč tri leta (2011–2013).

- (7) Sklepi sporočila Komisije z dne 17. marca 2010 z naslovom „Dvoletno poročilo o posebnem okviru pomoči tradicionalnim dobaviteljem banan iz držav AKP“ kažejo, da so pretekli programi pomoči pomembno prispevali k doseganju boljše sposobnosti za uspešno diverzifikacijo gospodarstva, čeprav celotnega učinka ni mogoče količinsko opredeliti, in da je trajnost izvoza banan iz držav AKP še vedno negotova.
- (8) Komisija je izvedla oceno programa SFA, vendar ni opravila ocene učinka spremljevalnih ukrepov glede banan.
- (9) Komisija bi morala zagotoviti primerno usklajevanje tega programa z regionalnimi in nacionalnimi okvirnimi programi, ki se izvajajo v državah upravičenkah, zlasti v zvezi z uresničevanjem gospodarskih, kmetijskih, socialnih in okoljskih ciljev.
- (10) Skoraj 2 % svetovne trgovine z bananami ima potrdilo organizacije proizvajalcev pravične trgovine. Minimalne cene pravične trgovine so določene na podlagi izračuna „trajnostnih stroškov proizvodnje“, določenih po posvetovanju z zainteresiranimi stranmi, da bi vključili stroške izpolnjevanja dostojnih družbenih in okoljskih standardov ter ustvarili primeren dobiček, ki proizvajalcem omogoča dolgoročno zagotavljanje preživljanja.
- (11) Da bi preprečili izkoriščanje lokalnih delavcev, bi morali akterji v proizvodni verigi sektorja banan doseči sporazum o pravični razdelitvi prihodkov, ustvarjenih v sektorju.
- (12) Uredbo (ES) št. 1905/2006 bi bilo zato treba ustrezno spremeniti –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Uredba (ES) št. 1905/2006 se spremeni:

1. člen 4 se nadomesti z naslednjim:

„Člen 4

Izvajanje pomoči Unije

Pomoč Unije se v skladu s splošnim namenom in področjem uporabe, cilji in splošnimi načeli te uredbe izvaja v okviru geografskih in tematskih programov iz členov 5 do 16 in programov iz členov 17 in 17a.“

2. vstavi se naslednji člen:

„Člen 17a

Države AKP, ki so vodilne dobaviteljce banan

1. Države AKP, dobaviteljce banan, iz Priloge IIIa so upravičene do programa spremljevalnih ukrepov glede banan (v nadaljnjem besedilu: program).

(a) Splošni cilji

S pomočjo Unije naj bi:

- (i) podprli proces prilagajanja, ki sledi liberalizaciji trga Unije za banane v okviru STO;
- (ii) podprli boj proti revščini z izboljševanjem življenjskih standardov in razmer kmetov ter zadevnih oseb.

(b) Splošne prednostne naloge

V okviru pomoči Unije se upoštevajo politike in strategije prilagajanja držav ter njihovo regionalno okolje (v smislu bližine najbolj oddaljenih regij Unije ter čezmorskih držav in ozemelj), osrednja pozornost pa je namenjena enemu ali več naslednjim področjem sodelovanja:

- (i) spopadanju s širšimi posledicami procesa prilagajanja, zlasti v lokalnih skupnostih in najbolj ranljivih skupinah v njih, ki so povezane med drugim z zaposlovanjem in socialnimi storitvami, rabo zemljišč in obnovo okolja;
- (ii) spodbujanju diverzifikacije gospodarstva na območjih, ki so odvisna od banan, kadar je takšna strategija izvedljiva;
- (iii) izboljšanju konkurenčnosti sektorja izvoza banan, kadar je to trajnostne narave, ob upoštevanju položaja različnih interesnih skupin v verigi.

Programi spodbujajo spoštovanje delovnih in varnostnih ter okoljskih standardov, tudi glede uporabe pesticidov in izpostavljenosti pesticidom.

(c) Splošni pričakovani rezultati

Rezultati pomoči so v skladu s cilji iz točke (a) tega odstavka. Pomoč Unije je v sodelovanju z državami upravičenkami zlasti usmerjena v doseganje rezultatov na socialnem, okoljskem in gospodarskem področju.

2. Komisija v okviru zneska iz Priloge IV določi najvišji okvirni znesek, ki bo na voljo vsaki upravičeni državi AKP, dobavitelji banan, iz odstavka 1 tega člena na podlagi naslednjih meril:

- (a) raven trgovanja z bananami z Unijo, pri čemer bo več sredstev dodeljenih tistim državam AKP, ki več izvažajo v EU. To merilo temelji na obsegu sektorja izvoza banan v EU v različnih državah. Upoštevano bo povprečje treh največjih letnih količin banan, ki jih je EU uvozila iz vsake države upravičenke v zadnjih petih letih pred letom 2010;
- (b) pomen izvoza banan v Unijo za gospodarstvo, pri čemer bo več sredstev dodeljenih tistim državam AKP, v katerih ima izvoz banan večji pomen. To merilo bo določeno z upoštevanjem vrednosti uvoza banan iz vsake države upravičenke v Unijo, in sicer v odstotku bruto nacionalnega dohodka države v zadnjih treh letih pred letom 2010, za katera so na voljo podatki;
- (c) stopnja razvoja, pri čemer bo več sredstev dodeljenih tistim državam AKP, ki so po indeksu človekovega razvoja, ki ga ugotavljajo Združeni narodi, manj razvite. To merilo bo določeno s povprečnim indeksom človekovega razvoja v obdobju 2005–2007, izračunanem z enako metodologijo, kot jo uporabljajo Združeni narodi.

Merilo za dodelitev sredstev se določi na podlagi reprezentativnih podatkov iz obdobja pred letom 2011, ki ni daljše od petih let. Pri dodelitvi okvirnih finančnih sredstev se bodo v vseh državah upravičenkah v enaki meri upoštevala navedena tri merila.

Na podlagi navedenih meril bo Komisija obvestila Evropski parlament in Svet o tem, kako namerava uporabiti okvirna finančna sredstva iz Priloge IV, in sicer preden sprejme večletne podporne strategije iz tretjega odstavka tega člena. Iz navedenega obvestila bo razviden okvirni znesek, ki je na voljo za vsako upravičeno državo AKP, ki je dobaviteljica banan.

3. Komisija sprejme večletne podporne strategije po analogiji s členom 19 in v skladu s členom 21. Zagotovi, da te strategije dopolnjujejo geografske strateške dokumente zadevnih držav in začasni značaj spremljevalnih ukrepov glede banan.

Večletne podporne strategije za spremljevalne ukrepe glede banan vključujejo:

- (a) posodobljen okoljski profil, ki posebno pozornost namenja sektorju banan države in se med drugim osredotoča na pesticide;

- (b) informacije o dosežkih preteklih programov pomoči za banane;
- (c) kazalnike za oceno napredka glede na pogoje izplačevanja, če se bo kot oblika financiranja izbrala proračunska podpora;
- (d) pričakovane rezultate pomoči;
- (e) časovni razpored podpornih dejavnosti in pričakovanih izplačil;
- (f) načine doseganja in spremljanja napredka pri doseganju na mednarodni ravni dogovorjenih delovnih standardov Mednarodne organizacije dela ter ustreznih konvencij na področju varnosti in zdravja pri delu, pa tudi ustreznih mednarodno dogovorjenih temeljnih okoljskih standardov.

V okviru sedanjega večletnega finančnega okvira za obdobje 2007–2013, vzpostavljenega z Medinstitucionalnim dogovorom z dne 17. maja 2006 med Evropskim parlamentom, Svetom in Komisijo o proračunski disciplini in dobrem finančnem poslovanju (*), se izvede ocena programa spremljevalnih ukrepov glede banan in napredka zadevnih držav, ki vključuje priporočila glede ukrepov, ki naj se sprejmejo, in vrste teh ukrepov.

(*) UL C 139, 14.6.2006, str. 1.;

3. člen 21 se nadomesti z naslednjim:

„Člen 21

Sprejetje strateških dokumentov in večletnih okvirnih programov

Strateške dokumente in večletne okvirne programe iz členov 19 in 20 ter njihove morebitne preglede iz člena 19(2) in člena 20(1), kakor tudi spremljevalne ukrepe iz členov 17 in 17a sprejme Komisija v skladu s postopkom iz člena 35(2).;

4. člen 29(1) se nadomesti z naslednjim:

„1. Proračunske obveznosti se izvajajo na podlagi sklepov, ki jih Komisija sprejme v skladu s členom 17a(3), členom 22(1), členom 23(1) in členom 26(1).“;

5. v členu 31(1) se tretji pododstavek nadomesti z naslednjim:

„Postopkov dodeljevanja javnih naročil ali pogodb o donacijah, financiranih v okviru tematskega programa, kakor je določen v členih 11 do 16, ter programih iz členov 17 in 17a, se lahko poleg fizičnih ali pravnih oseb, ki so že

upravičene na podlagi tematskega programa ali programov iz členov 17 in 17a, udeležijo vse fizične osebe, ki so državljani držav v razvoju, kakor so opredeljene s strani OECD/DAC in v Prilogi II, ali pravne osebe s sedežem v teh državah. Komisija objavi in posodablja Prilogo II v skladu z rednimi pregledi seznama prejemnikov pomoči s strani OECD/DAC in o tem obvešča Svet.“;

6. v členu 38 se odstavka 1 in 2 nadomestita z naslednjim:

„1. Referenčni finančni znesek za izvajanje te uredbe v obdobju 2007–2013 je 17 087 milijonov EUR.

2. Okvirni zneski, ki se dodelijo vsakemu programu iz členov 5 do 10, 11 do 16 in 17 do 17a, so določeni v Prilogi IV. Ti zneski veljajo za obdobje 2007–2013.“;

7. vstavi se Priloga IIIa, kakor jo vsebuje Priloga I te uredbe;

8. Priloga IV se nadomesti z vsebino iz Priloge II te uredbe.

Člen 2

Ta uredba začne veljati dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Strasbourgu, 13. decembra 2011

Za Evropski parlament
Predsednik
J. BUZEK

Za Svet
Predsednik
M. SZPUNAR

*PRILOGA I**„PRILOGA IIIa***DRŽAVE AKP, KI SO VODILNE DOBAVITELJICE BANAN**

1. Belize
 2. Kamerun
 3. Slonokoščena obala
 4. Dominika
 5. Dominikanska republika
 6. Gana
 7. Jamajka
 8. Sveta Lucija
 9. Saint Vincent in Grenadine
 10. Surinam“
-

PRILOGA II

„PRILOGA IV

OKVIRNA FINANČNA SREDSTVA ZA OBDOBJE 2007–2013

(v milijonih EUR)

Skupaj	17 087
Geografski programi	10 057
Latinska Amerika	2 690
Azija	5 187
Osrednja Azija	719
Bližnji vzhod	481
Južna Afrika	980
Tematski programi	5 596
Vlaganje v ljudi	1 060
Okolje in trajnostno upravljanje naravnih virov	804
Nedrжавni akterji in organi lokalnih skupnosti v razvoju	1 639
Varnost hrane	1 709
Migracije in azil	384
Države AKP, ki so pogodbenice Protokola o sladkorju	1 244
Države AKP, ki so vodilne dobaviteljice banan	190“

IZJAVA KOMISIJE ZA PROGRAM SPREMLJEVALNIH UKREPOV GLEDE BANAN V OKVIRU INSTRUMENTA ZA FINANCIRANJE RAZVOJNEGA SODELOVANJA

V tem konkretnem primeru spremljevalnih ukrepov glede banan ter ob upoštevanju utemeljitve in ciljev programa, kot so določeni v členu 17a instrumenta za financiranje razvojnega sodelovanja, Evropska komisija potrjuje, da bo za določitev okvirnih zneskov za posamezno državo nepristransko in enotno uporabila metodologijo, ki upošteva pomen sektorja banan ter gospodarske in razvojne danosti vsake države upravičenke.

Komisija izjavlja, da namerava uporabiti metodologijo, ki bo približno enakomerno uravnotežila prvi dve merili, tretje merilo pa bo uporabljeno kot razvojni koeficient. Cilj te metodologije je v vseh državah upravičenkah dati enak pomen naslednjima dvema meriloma: obsegu trgovanja z bananami z Evropsko unijo in pomenu izvoza banan v Unijo za gospodarstvo vsake države upravičenke. Dodelitev sredstev se bo v skladu z razvojnimi cilji Unije, kot so določeni v Pogodbah in instrumentu za financiranje razvojnega sodelovanja, ravnala po relativni razvojni stopnji v korist držav z nižjimi razvojnimi stopnjami.

IZJAVA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA O UPORABI DELEGIRANIH AKTOV V PRIHODNJEM VEČLETNEM FINANČNEM OKVIRU ZA OBDOBJE 2014–2020

Evropski parlament in Svet sta seznanjena s sporočilom Komisije Proračun za strategijo Evropa 2020 (COM(2011) 500⁽¹⁾), zlasti v zvezi s predlagano uporabo delegiranih aktov v prihodnjih zunanjih finančnih instrumentih, in pričakujeta zakonodajne predloge, ki jih bosta ustrezno preučila.

⁽¹⁾ Komisija v svojem sporočilu Proračun za strategijo Evropa 2020 (COM(2011) 500) izjavlja, da:

„Poleg tega bo prihodnja pravna podlaga za različne instrumente predlagala obsežno uporabo delegiranih aktov, kar bo omogočilo večjo prožnosti pri upravljanju politik v obdobju financiranja, a bo pri tem upoštevala posebne pravice obeh vej zakonodajne oblasti.“

in:

„Ugotovljeno je bilo, da je treba izboljšati demokratično presojo zunanje pomoči. To se lahko doseže z uporabo delegiranih aktov skladno s členom 290 Pogodbe za nekatere vidike programov, s čimer bi bili sozakonodajalcema zagotovljeni enaki pogoji, načrtovanje pa bi bilo prožnejše. Predlaga se, naj se presoja evropskega razvojnega sklada uskladi z instrumentom za razvojno sodelovanje, vendar naj se upoštevajo posebnosti tega instrumenta.“